

Examenul de bacalaureat național 2017
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- 1.** Nu este o regulă a demonstrației:
 - a. teza de demonstrat trebuie să fie clar și precis formulată
 - b. teza de demonstrat trebuie să fie cel puțin o propoziție probabilă
 - c. teza de demonstrat trebuie să rămână aceeași pe tot parcursul demonstrației
 - d. teza de demonstrat trebuie să fie o propoziție infirmată
- 2.** Raționamentul *Niciun pește nu este mamifer, deci niciun mamifer nu este pește* este:
 - a. inductiv, mediat
 - b. deductiv, imediat
 - c. inductiv, imediat
 - d. deductiv, mediat
- 3.** Raportul de contrarietate se stabilește între termenii:
 - a. carte - carte de logică
 - b. elev - român
 - c. urs - mamifer
 - d. pisică - câine
- 4.** Subiectul logic al propoziției *Nicio lecție extraordinară de filosofie nu este utilă ignoranților* este:
 - a. *nu este utilă ignoranților*
 - b. *lecție extraordinară de filosofie*
 - c. *nicio lecție extraordinară*
 - d. *nicio lecție extraordinară de filosofie*
- 5.** Printre regulile de corectitudine ale operației de clasificare se regăsesc:
 - a. regula completitudinii, regula omogenității, regula criteriului unic
 - b. regula opoziției între clase, regula consistenței, regula omogenității
 - c. regula circularității, regula clarității și preciziei, regula criteriului unic
 - d. regula concordanței între clase, regula circularității, regula omogenității
- 6.** Din punct de vedere extensional, termenul *echipă de fotbal* este:
 - a. absolut, general, distributiv, precis
 - b. abstract, singular, compus, vag
 - c. nevid, general, colectiv, precis
 - d. compus, general, colectiv, vag
- 7.** Raționamentul *Unii funcționari publici sunt coruptibili, deci toți funcționarii publici sunt coruptibili* este un exemplu de inducție:
 - a. neomogenă
 - b. negativă
 - c. imorală
 - d. incompletă

8. Raționamentul *Fiecare cetățean educat este responsabil pentru faptele sale, deci toți cetățenii educați sunt responsabili pentru faptele lor* este un exemplu de:
- deducție completă
 - inducție completă
 - deducție incompletă
 - inducție incompletă
9. Extensiunea termenului *prăjitură* este formată din:
- totalitatea prăjiturilor
 - savarine, amandine
 - zahăr, făină, ouă, rom
 - totalitatea consumatorilor
10. Propoziția *Toate examenele sunt de dificultate medie* este:
- particulară negativă
 - particulară afirmativă
 - universală negativă
 - universală afirmativă

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C și D, astfel încât termenii A și B se află în raport de încrucișare, termenul C se află în raport de încrucișare cu A și cu B, iar D este un termen supraordonat celor trei termeni.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei patru termeni. **4 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - Niciun C nu este A.
 - Toți A sunt D.
 - Unii B nu sunt D.
 - Toți A sunt B.
 - Unii C sunt B.
 - Niciun D nu este C.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate insectele sunt animale nevertebrate.*
- Nicio știință nu este activitate irațională.*
- Unele automobile de epocă sunt bunuri de colecție.*
- Unele texte de filosofie nu sunt ușor de înțeles.*

- A. Precizați formulele logice corespunzătoare propozițiilor 1 și 4. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, contrara propoziției 2, supraalterna propoziției 3, și subcontrara propoziției 4. **8 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- D. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural obversa conversei propoziției 2. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă toate lebedele sunt păsări migratoare, înseamnă că unele păsări migratoare sunt lebede.*
Y: *Dacă toți elefanții sunt animale de mari dimensiuni, reiese că toate animalele de mari dimensiuni sunt elefanți.*
Pornind de la această situație:
- scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
 - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: aaa-2, aee-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Unele decizii ale părinților nu sunt agreeate de copii”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Dacă unii elevi sunt nerăbdători să ajungă studenți, atunci unii liceeni sunt nerăbdători să ajungă studenți, având în vedere că toți liceenii sunt elevi.*

a. Precizați termenul major al silogismului dat. **2 puncte**

b. Menționați, în limbaj natural, premisa minoră a silogismului dat. **2 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Politiștul este îngerul păzitor din intersecție.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „politișt”. **4 puncte**